

Data premierei: 1 martie 1975.

Coregrafia: MIRIAM RĂDUCANU.

Regie și asistență coregrafie: DAN NECSULESCU. Costume: ELISABETA BENEDEK. Lumini: ALEXANDRU MELTZNER.

Dansează: RALUCA IANEGIC, GHEORGHE IANCU, MIHAI FOTESCU, ȘTEFAN SOARE, MARIAN IORDACHE.

Nocturnele, apărute acum câțiva ani pe afișul spectacolelor bucureștene, au pătruns și s-au fixat foarte repede în conștiința publicului. Este un gen de spectacol destul de greu de definit — dans modern, muzică, poezie, dar nu numai atât, deloc o înșiruire de „momente“, ci o foarte omogenă sinteză a tuturor acestor elemente, nu asamblate, nu topite, ci surprinse, parcă, în acel punct unic în care se interferează, se suprapun, sau din care se nasc, poate, toate. După câteva spectacole — opt, dacă nu mă înșel — Nocturnul are o fizionomie, o personalitate bine conturată, cu trăsături ușor de detectat și urmărit de la o reprezentație la alta.

La acest Nocturn '75 ai mai mult decât oricând sentimentul de creație colectivă, în care fiecare personaj și fiecare gest sînt importante, esențiale, raportîndu-se continuu și existînd împreună cu celelalte, prin întregul spectacolului. Profesionalismul este una dintre trăsăturile evidente, definitorii ale grupului și ale spectacolului, cu acea marcă specifică a spontaneității lipsite de efort, purtînd aura sincerității și credinței. În afară de ritmul propriu fiecărei piese muzicale, fiecărui dans, spectacolul este străbătut și se susține, pe un ritm subteran, pe o cadență, pe o „bătăie de inimă“ care este a întregului, pe care o simți și în Adagio lui Mozart și în Cîntec bătrînesc sau Al dracu' e omu-n lume și care devine melodia pe care o auzi fără a fi cîntată, în dansul fără muzică al lui Miriam Răducanu, din prima parte a spectacolului.

Valoarea și forța „nocturnelor“ vine, poate, din desăvîrșita și permanenta expresivitate, care depășește uneori condiția dansului, apropiindu-l de pantomimă, împinge granița muzicii pînă la precizia de comunicare a cuvîntului. Sînt abandonate prejudecățile, ignorate cu zîmbet senin canoanele, poziția „inestetică“ nu sperie, gestul apare direct din sentiment, fără a mai trece prin cenzura regulilor. Gradația, foarte precisul simț al măsurii, care guvernează spectacolul, par a veni de la sine, după o lege interioară de creștere, de împlinire. După momentele de concentrată substanță, după Haendel, după jazz, după Anatol Vieru și Liviu Glodeanu, după ce mișcarea, expresia plastică, par a fi spus totul, exact atunci se trece la un alt moment, al cărui protagonist este interpretul de muzică folk Mircea Florian, cu al său Tata nu plutește, mama nu mai zboară. Nu știu dacă Mircea Florian e bun, foarte bun, cel mai bun, nu știu dacă folk-ul profesat de el e pur sau impur, sigur este însă că în acest spectacol el apare cînd trebuie, se încadrează, într-un anumit fel, ansamblului și dispare exact atunci cînd ne-am reluat respirația și putem urmări iar mișcarea, dansul.

Partea a doua a Nocturnului este caracterizată prin aceeași fantezie și prospețime, dar e gîndită într-o altă cheie, aceea a umorului. În pilule comice concentrate — Proverbele —, în dansuri-pantomimă spirituale, transpunînd foarte exact în gest tipul de umor conținut de textul cîntat — Al dracu' e omu-n lume sau Personaj — bucuria dansului, darul de a se juca, de a glumi, țîșnesc în fiecare clipă, molipsindu-ne. Spectacolul reușește să ne facă, încă din prima clipă, parteneri, trăim împreună o bucurie, descoperim împreună sentimente, mișcări, o glumă, un ritm.

Pentru acest dar, nu de fiecare zi, trebuie să mulțumim grupului de dansatori, autorilor coregrafiei, regiei, costumelor și luminilor, în mod egal tuturor.

Cristina Constantiniu